

حضرت بهاء الله میفرماید:

امروز روز ظهور مقامات انسانیست جهد نمائید تا از شما ظاهر شود آنچه لایق هست.

گلزار تعالیم بهایی ص ۲۷۸

عنوان: انسان توانمند

قسمت روحانی

۱- مناجات شروع

۲- مناجات دوم

۳- نصوص حضرت بهاء الله

۴- لوح مبارک حضرت عبدالبهاء

قسمت اداری

۵- بیانی از حضرت عبدالبهاء

۶- قسمتهایی از بیانات حضرت ولی امرالله

۷- قسمتی از دستخط بیت العدل اعظم الهی

۸- قابلیت های انسان

۹- مشارکت در ساختن دنیایی بهتر

۱۰- کاوش در مفهوم گسترده تری از تواندهی به زنان

۱۱- شور و مشورت: از چه طریقی می توانیم خود را توانمند نموده و به توانمندی دیگران کمک

کنیم؟

قسمت اجتماعی

۱۲- برنامه نونهالان

۱۳- مناجات خاتمه

یاران و یاوران روحانی

همانطور که مستحضرید در برنامه قبل سعی شد که به توانمندی مادی پرداخته شود. در این برنامه با توجه به بعد روحانی انسان، به مفهوم انسان توانمند پرداخته شده و این که چگونه می توان به جامعه ای توانمند دست یافت. امیدواریم قسمت های مختلف برنامه ما را به این هدف رهنمون سازد. پرتوان باشید.

مناجات شروع

ای پروردگار ای آمرزگار، این بندگان توجه به ملکوت تو دارند و طلب فیض و عنایت تو مینمایند؛ خداوندا قلوب را طیب و طاهر کن تا لیاقت محبت تو یابند و روحها را طاهر و مقدس نما تا پرتو شمس حقیقت بتابد. چشمها را پاک و مقدس کن تا مشاهده انوار تو نمایند؛ گوشها را پاک و مقدس کن تا ندای ملکوت تو شنوند. خداوندا ما ضعیفیم و تو مقتدری و ما فقیریم و تو غنی و ما طالبیم و تو مطلوبی؛ خدایا رحم کن؛ عفو فرما؛ استعداد و قابلیت عنایت کن، که مستحق الطاف تو شویم و منجذب به ملکوت تو گردیم و از ماء حیات سیراب گردیم و به نار محبت تو مشتعل شویم؛ به نفثات روح القدس در این قرن نورانی زنده شویم. الهی الهی به این جمع نظر عنایت فرما و جمیع را در حفظ و حمایت خویش محفوظ و مصون فرما؛ برکت آسمانی برای این نفوس نازل کن؛ در بحر رحمت خود مستغرق کن و به نفثات روح القدس زنده نما. خداوندا... این اقلیم، در ظل حمایت تو است و این ملت، بنده تو؛ خدایا عنایت خویش مبذول دار و فضل و موهبت خود ارزان فرما؛ این ملت محترمه را عزیز کن و در ملکوت خویش قبول فرما. تویی مقتدر تویی توانا تویی رحمن تویی بخشنده و مهربان و تویی کثیر الاحسان

خطابات حضرت عبدالبهاء جلد ۲ ص ۹۶ و ۹۷

هُوَ اللَّهُ

ای محبوب بی انباز این نفوس یاران تو و بندگان آستان تو و سرمست صهبای تو اند و سرگشتهء صحرای تو؛ تشنهء سلسبیل تو اند و پیروان دلیل جلیل تو؛ تأیید فرما؛ توفیق عطا کن تا آن که هر یک آیت هدی گردند و موهبت ملاً اعلیٰ؛ مظاهر اسرار توحید شوند و مطالع انوار تجرید؛ جنود ملکوت شوند و جیوش حیات بخش حیّ لایموت؛ سپاه نفس و هوی را در هم شکنند و پناه رحمت و تقوی جویند؛ سبب حیات شوند و روح نجات بخشند. ای پروردگار ای آمرزگار عنایتی فرما که کلّ حریفان بزم الهی گردند و سر مستان بادهء موهبت حضرت یزدانی . ع ع

نصوص حضرت بهالله

«امروز روز ظهور مقامات انسانیت جهد نمائید تا از شما ظاهر شود آنچه لایق هست.»

گلزار تعالیم بهایی ص ۲۷۸

«طراز اوّل و تجلّی اوّل که از افق سماء امّ الکتاب اشراق نموده در معرفت انسان است به نفس خود و به آنچه سبب علوّ و دنوّ و عزّت و ثروت و فقر است.»

مجموعه ای از الواح جمال اقدس ابهی که بعد از کتاب اقدس نازل شده ص ۱۷

«باید کلّ الیوم به اسبابی تمسّک نمایند که سبب اصلاح عالم و دانائی امم است و دانائی اسبابی است که انسان را حفظ نماید از آنچه سزاوار نبوده و نیست و همچنین تعلیم نماید به آنچه که منفعتش شامل او و اهل عالم گردد..»

آیات الهی ج ۲ ص ۳۰۹

لوح مبارک حضرت عبدالبهاء

ای عطار، نافه مشکبار نثار کن تا نفعه اسرار مشام یاران را عنبر افشان کند؛ هر مزکومی از طیب مسموم نصیب برد و از فیوضات این یوم موعود بهره ئی گیرد. هر چند اهل آفاق را آرزوی اشراق نه، ولی مربیان حقیقی اوّل استعداد دهند، بعد فیض مبذول دارند. یاران الهی نیز باید اوّل به تربیت استعداد و قابلیت بخشند، بعد کلمه الله القا کنند؛ و الا مزکوم از مسموم محروم. فضل حق در این دور الهی قوتی به یاران بخشیده که ایجاد استعداد کنند و به سبیل رشاد هدایت فرمایند.

منتخبات مکاتیب حضرت عبدالبهاء ج ۴ ص ۱۵۹

بیانی از حضرت عبدالبهاء

خصوصیات فردی هر یک از مخلوقات مبتنی بر حکمت الهیه است؛ چه که در خلق الهی ابدأ نقصی وجود ندارد؛ لکن شخصیت دارای عنصر ابدی نیست. در انسان کیفیتی تا حدی تغییرپذیر وجود دارد که می‌توان به هر جهتی آن را متوجه ساخت؛ چه که اگر فضایل ممدوحه کسب کند، خصوصیات فردی او تقویت گردد و قوای مکنون در او به منصفه ظهور و بروز رسد؛ اما اگر به نقائص و عیوب متوجه شود، جمال و سادگی خصوصیت فردی در او از بین برود و خصائل موهوبه در هوای مُتنن و مخرب نفس به خفقان مبتلا گردد و از ظهور و بروز منع شود. (ترجمه)

کتاب ۵ روحی واحد ۲ ص ۵

قسمتهایی از بیانات حضرت ولی امرالله

آینده امر الهی که برای همه ما بسیار عزیز است، منوط به قوا و اخلاص نسلی است که در حال قیام است. عنقریب از شما خواسته خواهد شد شانه به زیر مسئولیت‌ها دهید و انتشار امرالله را به عهده گیرید. اما برای مبادرت به این امر باید کاملاً مجهز شوید. شما باید در توسعه و جوه فکری و روحانی خود به طور یکسان تلاش کنید.

کتاب ۵ روحی واحد ۱ ص ۱۳

و نیز می‌فرمایند:

روح همت و شهامت و فعالیت و آمادگی به خدمت بالاخره امید و اطمینان که تا کنون با علاقه و تمسک تام از خود ظاهر و آشکار ساخته‌اند، آنان را مستعد و لایق آن می‌سازد که در آن اقالیم در برانگیختن افکار جوانان و جلب و جذب آنان به آئین حضرت رحمن سهم بزرگی بر عهده گیرند. (ترجمه)

پیام آسمانی ج ۱ ص ۱۰۵

قسمتی از دستخط بیت العدل اعظم الهی

فرایند جامعه سازی که در حال حاضر بهائیان به آن مشغولند، الگویی است منسجم از فعالیتهایی که بر ازدیاد قابلیت و پرورش مهارتهای لازم در افراد و مؤسسات برای ایجاد تحول روحانی و پیشرفت مادی و معنوی جوامع انسانی متمرکز می‌باشد. گسترش مساعی، بخصوص در برگزاری جلسات دعا که جنبه‌ای جمعی از حیات روحانی جامعه است، در تعلیم و تربیت روحانی کودکان و نوجوانان و نسل جوان، در اشتغال به اقدام اجتماعی و در مشارکت در گفتمان‌های هدف‌مند از جمله عواملی است که به توان‌مندی جامعه برای کمک به حرکت توده مردم به سوی پیش‌نظم جهان‌آرای حضرت بهاء‌الله می‌افزاید.

پیام بیت العدل مورخ ۳ آوریل ۲۰۱۴

قابلیت‌های انسان

حضرت بهاء‌الله بیان می‌فرمایند که حقیقت اصلی روح بشری و معنای واقعی خلق انسان به «صورت و مثال» حضرت باریتعالی، همانا قابلیت انسان در انعکاس صفات الهی است. استعدادات معنوی برای روح انسانی امری خارجی محسوب نمی‌گردد؛ بلکه همانطور که رنگ و عطر و قوه نامیه گل در کمون دانه پنهان است، این استعدادات نیز در درون روح انسان مکنون و مستور بوده و به موقع خود شکفته و ظاهر می‌گردد. به فرموده حضرت بهاء‌الله: «کینونت و حقیقت هر شیئی را به اسمی از اسماء تجلی نموده و به صفتی از صفات اشراق فرمود مگر انسان را که مظهر کل اسماء و صفات و مرآت کینوت خود قرار فرمود و به این فضل عظیم و مرحمت قدیم خود اختصاص نمود.»

حضرت بهاء‌الله توضیح فرموده‌اند که نقش اساسی و روحانی دیانت آنست که موجبات توانائی انسان را در شناسائی طبیعت خود و وقوف بر اراده و منظور الهی درباره وی فراهم آورد.

تعالیم معنوی که به وسیله مظاهر الهی به نوع بشر عرضه می‌گردد، راهنمایی انسان را در درک صحیح علت تحرک و مقصد زندگی روحانی به عهده دارد. این اصول ما را قادر می‌سازد که قوانین

حیات را به خوبی فراگیریم؛ بعلاوه هر کوششی که در اجرای تعالیم الهی به عمل آوریم در پیشرفت استعدادات و قابلیت‌های روحانی ما مؤثر خواهد بود؛ به طور مثال کسی که در اجرای تعالیم حضرت بهاءالله سعی می‌نماید خود را از قید هر گونه تعصب و خرافات آزاد سازد، نتیجه آن را که تقویت شناخت و ازدیاد محبت به سایر نفوس بشری است، بدست خواهد آورد و بدین ترتیب به نوبه خود سعی خواهد کرد که مردمان را برای ادامه زندگی پربارتری یاری دهد.

آئین فراگیر جهانی ص ۱۲۸

۹

مشارکت در ساختن دنیایی بهتر

ساختن دنیایی بهتر نیازمند منبعی همواره در حال افزایش از افرادی است که قابلیت مشارکت در انجام وظایف بی‌شمار موجود را داشته باشند.

در این ارتباط، مفهوم «مؤسسه آموزشی» در اواسط دهه ۱۹۹۰ توسط بیت العدل اعظم معرفی گردید. هدف مؤسسه آموزشی کمک به عمیق‌تر شدن فهم افراد از تعالیم بهائی و کسب بصیرت‌های روحانی و مهارت‌های عملی لازم جهت انجام امور جامعه است.

موسسه آموزشی، به نهادی گفته می‌شود که وظیفه تولید منابع انسانی را بر عهده دارد. افراد مشتاق به خدمت به جوامع، از طریق بهاییان و دوستانشان به جهت مطالعه مواد آموزشی موسسه آموزشی دعوت می‌شوند. این افراد پس از مطالعه این کتابها، قابلیت لازم را برای شرکت در فعالیت‌های جامعه سازی پیدا می‌کنند.

قابلیت‌هایی که این کتاب‌ها به مطالعه کنندگان این دوره‌ها می‌دهد: قابلیت تشکیل جلسه دعا (کتاب اول)، قابلیت انجام ملاقات‌های خانگی (کتاب دوم و چهارم)، قابلیت تشکیل کلاس اطفال (کتاب سوم)، قابلیت تشکیل گروه نوجوانان (کتاب پنجم)، قابلیت تبلیغ کردن (کتاب ششم)، قابلیت تشکیل حلقه مطالعه (کتاب هفتم).

موسسه آموزشی همچون موتور تولید منابع انسانی است، که افراد توانمند و بصیری را برای مشارکت در حفظ و گسترش حیات روحانی، عقلانی و اجتماعی جامعه محلی تولید می‌کند؛ افرادی که خود را به تدریج وقف بهسازی اجتماع (جامعه بزرگتر) هم خواهند نمود.

بنابراین موسسه آموزشی، نهادی است که در سطح محلی، از طریق کتاب‌های خودش، سعی در تولید افرادی با قابلیت‌های مختلف می‌کند. این قابلیت‌ها، هر کدام برای تقویت جنبه‌ای از حیات جامعه لازم و ضروری هستند. برنامه‌های تربیتی، تبلیغی، اداری، نیایشی و ... جنبه‌های مختلف حیات یک جامعه پویا و ارگانیک را نشان می‌دهند. موسسه آموزشی با تضمین تداوم تولید این منابع انسانی، سعی در تضمین گسترش جوامع پویا دارد. جوامعی که روز به روز گسترده‌تر و بزرگ‌تر می‌شوند.

ماهیت موسسه آموزشی را می‌توان به شکل گفتگوی مستمری در نظر گرفت که در هزاران هزار فضای اجتماعی همچون محله‌ها، دهکده‌ها، مدارس، دانشگاه‌ها و محیط‌های کار، در میان دوستانی که دغدغه مشارکت در پیشبرد تمدن از طریق به کارگیری تعالیم حضرت بهاءالله را دارند، صورت می‌گیرد. با افزایش تعداد شرکت‌کنندگان در این گفتگو، فرآیندهایی برای دستیابی به اهداف روحانی و مادی در هر فضا به جریان می‌افتد. از این رو، می‌توان کار موسسه آموزشی را مشابه یک نظام آموزش از راه دور دانست که این گفتگوی در حال تکامل را تسهیل می‌کند و قوت می‌بخشد.

نگاه نو

۱۰

کاوش در مفهوم گسترده‌تری از تواندهی به زنان جامعه جهانی بهائی در بیانیه جدید خود می‌گوید زمان آن فرا رسیده است که در مورد تواندهی به زنان، به مفهوم وسیع‌تری فکر کنیم. مشارکت زنان در حیات اقتصادی اجتماع هرچند بسیار مهم است اما گفتمان تواندهی به زنان نیازمند قدمی فراتر از صرفاً پرداختن به این موضوع است و باید شکوفایی قوای وسیع و بالقوه زنان جهت پیشرفت جهان را نیز در نظر بگیرد. در این بیانیه آمده است: «راه تبدیل تردید به اعتماد به نفس، سکوت به بیان نظرات و انفعال به اقدام و عمل، تنها نمی‌تواند به معنای ورود به بازار کار یا ادغام در یکی از چرخه‌های تولید جهانی باشد. توانمندی باید به تمامی جنبه‌های وجود انسان از جمله اقتصادی، اجتماعی، فکری، فرهنگی، روحانی و اخلاقی توسعه یابد.»

این بیانیه با عنوان «فراتر از اقتصاد صرف: کاوشی اخلاقی در ریشه‌های تواندهی» برای شصت و دومین کمیسیون سالانه سازمان ملل متحد دربارهٔ مقام زن تهیه شده است که روز ۱۲ مارس و بلافاصله پس از جشن‌های روز جهانی زن در ۸ مارس شروع شد. کمیسیون مقام زن سازمان ملل متحد امسال بر موضوع تواندهی به زنان روستایی متمرکز است. در این راستا جامعهٔ جهانی بهائی از فهم و بینش زنانی در نقاط مختلف دنیا بهره گرفته که در جوامع و اجتماعات خود در تحول اجتماعی مشارکت می‌کنند. یکی از توصیه‌های اصلی این بیانیه این است که نظام‌های آموزشی باید به نوعی بازسازی شوند که بتوانند استعدادهای بالقوه زنان را شکوفا سازند و آنان را در توسعهٔ «قابلیت‌های خدمت به جامعه و اجتماع» یاری نمایند. بیانیه با اشاره به تجربهٔ جامعهٔ بهائی در سراسر دنیا اظهار می‌دارد که زنان در صورت تواندهی، در سطوح مختلف تحولات جوامع خود سهیم می‌شوند و با حضور پررنگتر خود، دوگانگی‌های جنسیتی موجود از قبل و «پیش‌فرض‌های موروثی در مورد الگوهای اجتماعی و نقش زنان و مردان» را به چالش می‌کشند.

این بیانیه مسئلهٔ پیشرفت زنان را در بستر وسیع‌تر پیشرفت کل اجتماع در نظر می‌گیرد و برخی از پرسش‌های مهم را مورد کاوش قرار می‌دهد. بیانیهٔ جامعهٔ جهانی این پرسش را مطرح می‌کند که «یکی از مسائل مهمی که کمیسیون مقام زن پیش رو دارد پاسخ این پرسش است که کار چیست. چگونه در تعداد روزافزونی از اجتماع‌ها فرهنگی می‌تواند شکل گیرد که در آن زنان و مردان کنار یکدیگر و با شادمانی به پیشبرد مصالح عمومی کمک می‌کنند؟» «در جوامع محلی به چه تغییری می‌توان دست یافت که تنها محدود به چند برنامهٔ آزمایشی یا مختص به وجود بودجه نباشد بلکه به‌طور نامحدود در آینده و در سراسر دنیا ادامه یابد؟» این بیانیه اظهار می‌دارد که بررسی این سؤال‌ها و راه‌حل‌های آن‌ها به یک فرآیند یادگیری جهانی می‌انجامد که بشریت را قادر می‌سازد به‌طور جمعی در این زمینه پیشرفت نماید.

ای پروردگار از خواب غفلت بیدار فرما و از بیهوشی هوشیار کن؛ دیده را نوری بخش و گوش را
شنوایی عنایت کن؛ قدری انصاف عطا فرما و به جزئی وفا مؤید نما؛ بلکه تیشه خفیف تر گردد و
طوفان قدری سکونت یابد. توئی مقتدر و توانا و توئی واقف و دانا. ع

منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء ج ۴ ص ۲۵۷